

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
helsinki.hao@oikeus.fi

26.5.2024

Viite:

Uudenmaan ELY-keskuksen päätös UUDELY/5907/2024 (23.4.2024)

Asia:

Hallintovalitus Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksestä olla tutkimatta hallintopakkohakemusta Helsingin kaupungin perustamalle maamassojen logistiikka-alueelle Malmin lentokentällä

VALITTAJA

Malmin lentoaseman ystävät ry
Helsinki-Malmin lentoasema
00700 Helsinki
info@malmiairport.fi

Puheenjohtaja Håkan Lövdahl
puheenjohtaja@malmiairport.fi

Pyydämme toimittamaan päätöksen kumpaankin sähköpostiosoitteeseen.

VALITUKSENALAINEN PÄÄTÖS

Uudenmaan ELY-keskuksen päätös UUDELY/5097/2024 (jäljempänä "ELY-keskuksen päätös") olla tutkimatta Malmin lentoaseman ystävät ry:n tekemää hallintopakkohakemusta.

SELVITYS TIEDOKSISAANNISTA

ELY-keskuksen päätös on annettu 23.4.2024 ja toimitettu sähköpostitse.

Päätökseen liitetyn valitusohjeen mukaan "valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. - - Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä." Päätös on siten saatu tiedoksi 26.4.2024, jolloin valitusaika päättyisi 26.5.2024. Kyseinen päivä on sunnuntai, joten valitusaika päättyy seuraavana arkipäivänä, maanantaina 27.5.2024.

SELVITYS VALITUSOIKEUDESTA

Malmin lentoaseman ystävät ry on rekisteröity yhteisö, jonka kotipaikka on Helsingin kaupunki. Yhdistys on kunnan jäsen.

Malmin lentoaseman ystävät ry:n sääntöjen 2 §:n mukaan “yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on Malmin lentokentän toiminnan säilyttäminen nykyisellä paikallaan sekä lentokentän toiminnan kehittäminen, edistäminen ja tukeminen. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on myös vaalia ja suojella Malmin alueen monimuotoista luontoa ja rakennettuja kulttuurikohteita ja -ympäristöjä, vaalia niiden ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää niiden kestävää hoitoa ja käyttöä. Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on dokumentoida, tallentaa ja välittää alueen aineettomaan ja aineelliseen kulttuuriperintöön liittyvää tietoa. Toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä jäsenistölle taloudellista hyötyä.”

Sääntöjensä perusteella Malmin lentoaseman ystävät ry on luonnonsuojelulain 134 §:n 4 momentin tarkoittama rekisteröity yhteisö, jolla on lain 128 §:n mukainen erityinen vireillepano-oikeus. Kyseisen lainkohdan 2 momentin mukaan erityisen vireillepanon mukainen asia on ratkaistava kiireellisenä. Sääntöjensä perusteella yhdistyksellä on vireillepano-oikeus myös vesilain 14. luvun 14 §:n perusteella sekä ympäristönsuojelulain 186 §:n perusteella.

VAATIMUKSET

Vaadimme ELY-keskuksen päätöksen kumoamista ja palauttamista uudelleen valmisteltavaksi, välitöntä toimenpidekieltoa jatkotoimille logistiikka-alueella sekä siellä jo toteutettujen valmistelevien töiden myötä muodostuneen oikeudenvastaisen tilan poistamista.

PERUSTELUT

Helsingin kaupungin virkamiespäätöksellä päättämät ja pohjatöiltään jo osin toteuttamat toimenpiteet maamassojen läjitykseen tarkoitetun logistiikka-alueen perustamiseksi Malmin lentokentän niittyluonnon arvokohteeseen heikentävät tai hävittävät suoraan rauhoitettujen EU-direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ja vaarantavat logistiikka-alueen käyttöönoton myötä rauhoitettuja ja EU-direktiivien nojalla suojeltavia luontoarvoja laajalti Malmin lentokentän valuma-alueella, taimenpuroksi kunnostetulla Longinojalla ja Vantaanjoen Natura 2000 -alueella.

ELY-keskus hylkäsi asiasta 25.3.2024 tehdyn ja 4.4.2024 täydennetyn hallintopakkohakemuksen (liitteet 1 ja 2) päätöksellään 23.4.2024 (liite 3a). Päätöksen perustelun mukaan “asiassa ei ole osoitettu, että logistiikka-alueen rakentamisesta aiheutuisi luonnon tuhoutumista tai luonnonarvojen heikentymistä, joka olisi luonnonsuojelulain tai sen nojalla myönnettyjen lupien vastaista tai niitä laiminlyövää. Vireillepanon tarkoituksena ei näin ollen ole estää luonnon tuhoutumista tai luonnonarvojen heikentymistä luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentin mukaisesti, eikä Malmin lentoaseman ystävät ry:llä ole asiassa vireillepano-oikeutta.” ELY-keskus on päätöstään arvioidessaan kuitenkin

hyväksynyt Helsingin kaupungin vastineessaan esittämät perustelut sellaisinaan, vaikka ne ovat osin hataria, osin asiaan liittymättömiä ja osin jopa arkijärjellä kyseenalaisia.

Viittaamme hallintopakkohakemuksessamme esittämiimme perusteluihin viitteineen ja esitämme seuraavat täsmentävät perustelut.

Lepakot

Lepakoiden osalta perustelemme hallintovalitustamme huomioilla, jotka on Helsingin kaupungin vastineesta ja ELY-keskuksen päätöksestä esittänyt lepakkoasiantuntija Petri Asikainen, Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (SLTY) vuoden 2023 lepakkoselvitysohjeen osakirjoittaja ja SLTY:n hallituksen pitkäaikainen jäsen.

Kaupungin teettämät ja ELY-keskuksen perusteluissaan viittaamat Faunatica Oy:n lepakkoselvitykset Malmin lentokentän alueella eivät ole relevantteja. Ne eivät kerro mitään logistiikka-alueen suojaisen metsänlaidan ja sitä reunustavan niityn merkityksestä lepakoiden lisääntymis-, levähdys- ja ruokailupaikkana, vaan keskittyvät kartoittamaan lepakoiden piilopaikkoja lentokentän ympäristön rakennuksissa.

Vanhempi kaupungin teettämä selvitys (2016, liite 4) keskittyy purettavaksi suunniteltuihin rakennuksiin, jollaisia logistiikka-alueella ja sen viereisessä metsänreunassa ei ole. Uudempi selvitys (2020, liite 5) puolestaan ei liity lentokentän pohjoisosassa sijaitsevaan logistiikka-alueeseen ja sen ympäristöön millään lailla, vaan koskee lentokentän eteläpuolella sijaitsevia rakennuksia.

Lepakoiden tiedetään kiistatta lisääntyneen, levähtäneen ja ruokailleen vuosimiljoonien ajan tarvitsematta siihen ihmisen rakennelmien tarjoamia piilopaikkoja. Kaupunki ei ole missään vaiheessa asianmukaisesti huomionnut nimenomaan alueen metsänlaitoihin ja reunustaviin niittyihin keskittyneitä monivuotista esiselvitystä (liite 6), jossa logistiikka-alueella ja sitä reunustavassa metsänlaidassa on taltioitu runsaita ja monenlaisia lepakkohavaintoja ja havaittu, että useat eri lepakkolajit käyttävät nimenomaan lentokenttäaluetta tärkeänä ruokailualueenaan. Tähän kiistattomaan tosiasiaan viitataan myös Helsingin kaupungin omassa lepakkoselvityksessä, jossa todetaan lentokenttäalueelle kerääntyvän saalistavia lepakoita myös sen ulkopuolelta (liite 4, s. 12).

Helsingin kaupungin vastineessa todetaan, että "pohjanlepakko on ravinnonkäyttönsä ja elinympäristövaatimustensa suhteen generalisti. Pohjanlepakko saalistaa sekä metsissä että avoimilla alueilla ja usein jopa tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä." Tämä pitää sinänsä paikkansa, mutta esiselvityksessä (liite 6) on myös havaittu alueen pohjanlepakoiden käyttävän nimenomaan lentokenttäaluetta ja sitä välittömästi ympäröiviä pensas- ja puustoalueita ruokailualueinaan vakituisesti läpi lisääntymiskauden. Eläimillä on vakiintuneet saalistusalueensa, joilta ne on voitu havaita useina peräkkäisinä havaintokertoina ja -vuosina. Sen sijaan lentokenttäalueen läheisyydessä olevilta asuin-, teollisuus- ja maatila-alueilta, joita selvitettiin samanaikaisesti lentokenttäalueen vertailukohteina, ei ole useiden vuosien ajalta kuin muutama hajanainen havainto lepakoista. Malmin lentokenttäalue näyttäytyy pohjanlepakon osalta havaintotihentymänä verrattuna ympäröiviin alueisiin. Siten on erittäin todennäköistä, että Malmin lentokenttäalue muodostaa

erittäin tärkeän alueen pohjanlepakon esiintymiselle. Tätä ei ole huomioitu mitenkään Helsingin kaupungin teettämässä selvityksissä.

Toisin kuin kaupunki vastineessaan väittää, lentokenttäalueelta on useina vuosina havaittu muitakin lepakkolajeja kuin pohjanlepakkoa, joka sekin on muiden lepakoiden tavoin luontodirektiivin liitteen IV(a) laji. Havaintoja on saatu hajanaisesti koko lentokenttäalueelta, mutta eniten niitä on nimenomaan juuri kaupungin valmistelemalla logistiikka-alueella ja sen välittömästä läheisyydestä. Alueita ei ole selvitetty Helsingin kaupungin toimesta lainkaan, vaikka näin olisi ehdottomasti tullut tehdä. Kaikki lepakot ovat rauhoitettuja EU-luontodirektiivilajeja, ja niitä koskeva kaupungin selvitystyö on ollut vakavasti puutteellista, tarkoitushakuista ja piittaamatonta.

Helsingin kaupungin vastineessa on vakavasti virheellisiä väittämiä Suomessa lähinnä muuttavina esiintyvistä kimo- ja pikkulepakosta. Toisin kuin kaupungin vastineessa väitetään, on pikkulepakon talvehtimisesta Suomessa havaintoja (liitteet 7 ja 8). Useita havaintoja on myös nuorista, saman kesän kimolepakkoyksilöistä. Toistaiseksi ei ole varmuudella tiedossa, missä nämä yksilöt ovat syntyneet, eli ovatko havaitut yksilöt lentäneet Suomeen lähialueilta, mutta se jääkin tietämättä, ellei näitä lajeja selvitetä alueelta kunnolla.

Suomi on ratifioinut Eurobats-sopimuksen, jolla nimenomaan pyritään turvaamaan muuttavien lepakoiden elinalueita. Virossa havaitaan vakituisesti kimo- ja pikkulepakon ruokailevan pääasiassa niillä paikoilla, joilla samanaikaisesti saalistaa myös useita pohjanlepakkoyksilöitä (parhaat ruokailualueet). Usean vuoden esiselvityshavaintojen pohjalta (liite 6) Malmin lentokenttä näyttää hyvinkin todennäköisesti juuri tällaisena supersaalistusalueena, ja koko lentokenttäalue tulee ehdottomasti selvittää huolella lepakoiden osalta.

Helsingin kaupungin vastineen väittämä, että logistiikka-alue ei pienentäisi alueen saalishyönteiskantoja, ei perustu mihinkään selvitykseen. Lentokentän alueella on hyvin monenlaisia kasvillisuus- ja kosteuskuvioita, eikä näillä eläviä saalishyönteisiä ole selvitetty. Lepakoista tiedetään, että ne kertyvät nimenomaan parhaimmille saalistuspaikoille, ja juuri kyseinen alue ja sen välitön ympäristö pensas- ja puustoalueineen näyttävät havaintokeskittyminä sekä muuttavien että paikallisempien lepakkolajien havainnoissa.

Kaupungin vastineessa mainitaan, että logistiikka-alue tullaan valaisemaan. Tämä on ehdottomasti kiellettävä. Malmin kenttä on lähes ainoa valosaasteeton niittyalue koko Helsingin alueella. Mikäli aluetta ryhdytään valaisemaan, on sillä negatiivisia vaikutuksia hyvin suureen eliömäärään, mm. linnut, hyönteiset ja nisäkkäät.

Kaupungin vastineessa väitetään, ettei logistiikka-alueella tulisi olemaan vaikutuksia Malmin lentokentän lepakkoalueisiin. Tämä ei voi pitää paikkaansa monestakaan syystä. Ensinnäkään asiaa ei ole selvitetty mitenkään, ja toisekseen eläinten on esiselvityksessä (liite 6) havaittu siirtyvän saalistusalueilleen lentokentän poikki, aina mm. tuulten ja saalishyönteislajien esiintymisen mukaan. Nämä siirtymisreitit vaihtelevat koko kentän alueella sekä sääolosuhteiden mukaan että kesän kuluessa. Esiselvitystyön yhteydessä ilmeni paljon havaintoja kentän yli saalistamaan, lepopaikkoihin ja mahdollisesti imettämään pendelöivistä lepakoista. Helsingin kaupungin selvityksissä tätä ei ole tutkittu mitenkään.

Kaupungin vastineessa todetaan virheellisesti, etteivät valonarat viiksisiipat käytä avoimia alueita. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä useista lepakkoselvityksistä nimenomaan tiedetään, että Suomessa tavattavat ns. valonarat lepakkolajit, jotka täällä lisääntyvät pääasiallisesti hieman pohjanlepakkoa myöhemmin, siirtyvät käyttämään avoimia alueita heti kun yön pimeä aika sallii siirtymisen kulloinkin parhaille saalistuspaikoille. Nämä avoimet alueet ovat näiden lajien lisääntymiselle elintärkeitä.

Kaupungin vastineessa väitetään, etteivät eriasteiset oikeuden päätökset rauhoitettujen eliölajien häirinnästä ja pesäpaikkojen tuhoamisesta koske Helsingin kaupunkia. Logistiikka-alueen sijoittaminen juuri kyseiselle paikalle sekä jo aiemmin kaupungin omissa lepakkoselvityksissä havaittujen lepakoiden levähdys- ja lisääntymispaikkojen tuhoaminen ovat kuitenkin räikeässä ristiriidassa mm. Luonnonsuojelulain ja useiden eri luonnonsuojelusopimusten kanssa kansallisella ja EU-tasolla. Kyseiset toimet ovat röyhkeää ja laitonta nakertamista, joilla kaupunki pyrkii asteittain tuhoamaan tärkeitä luontokohteita omien tavoitteidensa edistämiseksi.

Helsingin kaupunki kertoo jopa omissa dokumenteissaan avoimesti näistä laittomuuksista. Esimerkiksi vuoden 2020 lepakkoselvityksessä (liite 5) ilmoitetaan, että "aiemmassa selvityksessä todetut tai epäillyt levähdyspaikat eivät olleet vuonna 2020 lepakoiden käytössä. Rakennuksista ei lähtenyt ulos lepakoita, eikä rakennusten seinillä tai katoilla havaittu minkäänlaisia merkkejä lepakoiden läsnäolosta useasta tarkastuksesta huolimatta. Todennäköisimpänä päiväpilona aiemmin pidetty rakennus nro 21 on menettänyt merkityksensä lepakoille viimeistään, kun sen räystäät on verkotettu." Lisääntymis- ja levähdyspaikan räystäiden verkotus on ollut luonnonsuojelulain vastainen toimenpide. EU-tuomioistuimen tulkintaa noudattavassa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä KHO:2022:37 todetaan: "Luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisia pesiä ja pesintää suojaavia rauhoitussäännöksiä oli vastaavasti perusteltua tulkita siten, ettei kolonioiden lisääntymisolosuhteita saanut heikentää häiritsemällä lintuja niiden lisääntymisaikana tai vahingoittamalla niiden pesiä taikka muuttamalla alueen olosuhteita muulla tavoin niin, että pesien myöhempi käyttö estyisi." Lepakoiden käyttämäksi tulkitun rakennuksen räystäiden verkottaminen on räikeässä ristiriidassa tämän kanssa.

ELY-keskus on arvioinnissaan sivuuttanut ainoan lepakoiden kannalta relevantin selvityksen (liite 6) vain maininnalla ja toistanut kaupungin virheellisiä sekä epärelevantteihin, vain rakennuksia ja toisaalla sijaitsevia alueita koskeviin selvityksiin nojaavia perusteluja.

Koivuhiiri

Kaupunki perustelee luontodirektiivilaji koivuhiiren valokuvin todennetun esiintymän heikentämistä ja hävittämistä sillä, että metsänlaidalta hävitettävä niittyalue on "pienehkö" verrattuna "melko laajaan" alueeseen, jolla lajia esiintyy.

Koivuhiiren esiintymä Tattarisuon metsänlaidan niityillä on tiedossa vain luontokuvaajan valokuvaamana ja laajaksi kuvailemana. Sen todellisesta laajuudesta kyseisellä alueella ei ole asiantuntijaselvityksiä kaupungin kaava-aineistossa eikä sellaisia löydy muualtakaan, joten kaupungin perustelu koivuhiiren osalta on vain tarkoitushakuista arvailua.

ELY-keskus sivuuttaa asianmukaisten selvitysten puuttumisen arvioinnissaan toteamalla, että "alueella ei ole tehty havaintoja koivuhiiren pesinnästä. Vireillepanon yhteydessä ei ole muutenkaan osoitettu, että hankealueella sijaitisi koivuhiiren talvehtimis- tai pesäpaikkoja." Direktiivilajin talvehdintojen ja pesintöjen asianmukainen selvittäminen ei kuulu hallintopakon hakijalle, vaan on Helsingin kaupungin velvollisuus.

ELY-keskus toteaa arvioinnissaan: "Tutkimusten perusteella koivuhiiri talvehtii peltojen tai niittyjen sijasta metsässä. ELY-keskus näin ollen katsoo, ettei hankealueelle levitetyn suodatinkankaan alla hyvin todennäköisesti sijaitse koivuhiiren talvehtimispaikkoja. Saadun selvityksen perusteella hankealue on tasaista niittyä, jossa ei myöskään sijaitse kantoja, joita koivuhiiri voisi käyttää pesäpaikkana." On kuitenkin kiistatonta, että koivuhiiri suosii metsän ja niityn reunaa, kuten sekä kaupunki vastineessaan että ELY-keskus arvioinnissaan vahvistavat. Logistiikka-alue tuhoaa juuri tämän lajille suotuisan reunavyöhykkeen.

ELY-keskus pyrkii perustelemaan pesintöjen vähäistä mahdollisuutta myös viittaamalla puunkantojen puuttumiseen hankealueelta, vaikka koivuhiiren tiedetään pesivän kantojen lisäksi myös maanalaisissa käytävissä. Heinäpesät tehdään nimensä mukaisesti heinistä, jotka ovat leimallisesti niittykasvillisuutta. Koivuhiiren pesintöjen varmistaminen alueella edellyttäisi oikeaan vuodenaikaan toteutettua asiantuntijaselvitystä, jollaista ei ole lainkaan tehty.

ELY-keskuksen perustelujen mukaan tällaisten selvitysten tekeminen on "mahdotonta", ja "lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei voi rajata". Jos näin on, tulee varovaisuusperiaatteen noudattaminen ensisijaisen tärkeäksi toteen näytettyjen, kiistattomien koivuhiirihavaintojen vuoksi. Ei ole mitään järjellistä perustetta olettaa, että todennettu koivuhiiriyhdyskunta vain oleskelisi kyseisellä, lajin ruokailu-, levähdys- ja lisääntymispaikaksi soveltuvalla alueella ja muuttaisi lisääntymään, levähtämään ja ruokailemaan jonnekin muualle.

Edellä mainitun valossa erityisen ristiriitainen on ELY-keskuksen toteamus: "ELY-keskus näin ollen katsoo, ettei vireillepanon kohteena olevan logistiikka-alueen rakentaminen hävitä tai heikennä koivuhiiren lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. ELY-keskus katsoo lisäksi, ettei hankealueelle levitetty suodatinkangas aiheuta luonnonsuojelulain vastaista tilaa, joka tulisi vireillepanon perusteella poistaa." ELY-keskuksen omien perustelujen mukaan tällaisille päätelmille ei ole mitään tietopohjaa, vaan ne ovat pelkästään kaupungin tarkoitushakuisia päämääriä tukevaa arvailua.

Kaupungin ja ELY-keskuksen perustelut ovat räikeässä ristiriidassa hallintopakkohakemuksessa (liite 1) viitattuun EU-tuomioistuimen tulkintaan direktiivilajien suojelussa edellytettävästä ruokailualueiden säilyttämisestä sekä korkeimman hallinto-oikeuden tulkintaan direktiivilajien suojelussa säilytettäviltä alueilta vaadittavasta laajuudesta ja varovaisuusperiaatteen noudattamisesta. Perustelu, jonka mukaan direktiivilajeille soveliaita alueita ja direktiivilajien toteen näytettyjä esiintymiä voidaan tuhota, koska niitä on vielä jäljellä muuallakin, on loogisesti ja moraalisesti kestämätön.

Liito-orava

Helsingin kaupunki on jostain syystä vastineessaan lausunut liito-oravasta, johon ei kuitenkaan ole hallintopakkehakemuksessamme viitattu kuin esimerkkinä luontodirektiivin tavoitteista ja korkeimman hallinto-oikeuden direktiivilajien suojeluun liittyvästä tulkinnasta.

Toistamme hallintopakkehakemuksessamme esitetyt, Helsingin kaupungin asian vierestä sivuuttamat perustelut, jotka eivät liity itsessään liito-oravaan. Logistiikka-alue uhkaa useiden alueella todennettujen direktiivilajien elinympäristöä. Aluetta koskevat luontoselvitykset joko puuttuvat tai ovat vakavasti puutteellisia, mitä ELY-keskus ei ole arvioinnissaan asianmukaisesti huomionnut.

Stabiliteetti, happamat sulfaattimaat

Kaupungin vastineen mukaan "logistiikka-alueelle on tehty suunnitteluvaiheessa geotekninen stabiliteettitarkastelu analyttisesti ja mallintamalla ja mitoitettu logistiikka-alueen pohjanvahvistukseksi asennettava geolujite siten, että varmuus liukupintasortumaa vastaan on vähintään se, mitä suomalaisessa ohjeistuksessa vaaditaan."

Kaupungille maaliskuun 2024 lopulla tehdyn, kaikkia logistiikka-alueen suunnitteluun liittyviä asiakirjoja koskevan tietopyynnön tuloksena vastaanotetuissa 27 asiakirjassa ei kuitenkaan mainita kyseisiä stabiliteettitarkasteluja sanallakaan.

Eriyisen hämmentävä on kaupungin väite, jonka mukaan "Logistiikka-alue aiheuttaa painumaa, mistä seuraa se, että happamat sulfaattimaat painuvat syvemmälle. Tällöin entistä suurempi osa happamista sulfaattimaista päätyy orsivesipinnan alle ja hapan valuma vähenee. Kaupunki katsoo, että logistiikka-alueen rakentaminen siis pienentää happamista sulfaattimaista aiheutuvia vaikutuksia." Sulfaattiliejusavi on kokoonpuristumatonta ainesta, joka ei voi "painua syvemmälle", koska alla yli 10 metrin syvyydessä on vastassa peruskallio.

On arkijärjellä ymmärrettävissä, että liejusavi siirtyy sen päälle läjitettävien maamassojen painon alta pienimmän vastuksen suuntaan eli sivulle- ja ylöspäin Arkhimedein lakia noudattaen. Asiasta on myös kokemuspohjaista tietoa: lentotoiminnan aikaan tuli laajalti tunnetuksi tapaus, jossa lentokenttäalueelle perjantaina kipattu hiekoitussepelikuorma katosi viikonlopun aikana jäljettömiin, mutta sen viereen oli ilmestynyt vastaavan kokoinen kasa savea. Tapauksesta ei ole tiedossa säilyneitä valokuvia, mutta se on Malmin ilmailutoimijoille yleisesti tuttu.

ELY-keskus ei oikeudellisessa arvioinnissaan ole kiinnittänyt lainkaan huomiota liejusavikon stabiilisuutta koskevien kaupungin perustelujen hataruuteen. Mitään liejusavikon stabiilisuutta koskevia tarkasteluja ei kaupungin vastineessa ole esitetty kuin ylimalkaisena mainintana, eikä Malmin lentoaseman ystävät ry:n tekemän, hankkeen kaikkia valmisteluasiakirjoja koskeneen tietopyynnön pohjalta ole sellaisia tullut ilmi.

Vaikutukset Longinojaan ja Vantaanjokeen

Helsingin kaupunki on logistiikka-alueen vesienhallintasuunnitelmissaan keskittänyt kiintoaineen valumien estämiseen tarkoitukseen rakennettavien kosteikkojen ja happamia

vesiä osin neutraloivan kalkkikivipadon avulla. Millään kaupungin suunnittelemissa toimenpiteillä ei kuitenkaan ole vaikutusta logistiikka-alueen ulkopuolella vapautuviin kiintoaineisiin ja vesiliukoisiin epäpuhtauksiin, joihin maan pinnalle arvaamattomista kohdista kohoava sulfaattisavi ja sen hapettuessaan tuottama rikkihappo kuuluvat. Kaikki tällaiset epäpuhtaudet päätyvät kenttäalueen hulevesien mukana taimenpuroksi kunnostettuun Longinojaan ja sitä kautta Vantaanjoen Natura-alueelle. ELY-keskus ei kuitenkaan ole päätöksensä perusteluissa kiinnittänyt lainkaan huomiota tähän ilmeiseen riskiin.

ELY-keskus mainitsee arvioinnissaan lausuneensa logistiikka-alueen hulevesien hallintasuunnitelmasta, että hankealue ei sijaitse pohjavesialueella. Kaupunki on kuitenkin ELY-keskuksen päätökseen liitettyssä vastineessaan kuvaillut lavealti alueen pohjavesiolosuhteita. Tattarisuon lähteen työntämän osin paineenalaisen pohjavesivarannon tiedetään ulottuvan laajalle alueelle lentokentän alle.

Vesistöjä vaarantava toiminta on jo alkanut logistiikka-alueen valmistelevilla töillä (muovisten suodatinkankaiden asennus), mistä voidaan päätellä, että kaupunki etenee asiassa suunnitelmansa mukaisesti pyrkien hävittämään alueen luontoarvot. Mikään ei viittaa siihen, että kaupunki aikoo keskeyttää suunnitelmansa mukaisen toiminnan ilman viranomaisen väliintuloa. Logistiikka-alueen toteutus on selvästi prosessiluontoinen: jokainen työvaihe valmistele ja ennakoii seuraavaa työvaihetta niin, että seuraavat työvaiheet sisältyvät jo siihen tapaan, jolla edellinen työvaihe on toteutettu. ELY-keskus on päätöksessään jättänyt huomiotta meneillään olevan ilmeisen, Longinojan ja Vantaanjoen vesistöjä ja Natura-alueita uhkaavan kehityskulun.

Yhteenveto

Edellä mainittuihin syihin viitaten vaadimme ELY-keskuksen päätöksen kumoamista ja palauttamista uudelleen valmisteltavaksi puolueettomien asiantuntijaselvitysten pohjalta, jotka ovat vielä monelta osin tekemättä. Vaadimme myös toimenpidekieltoa logistiikka-alueen jatkotöille ja käyttöönotolle sekä alueella jo toteutetuista suodatinkankaiden asennuksista ja muista pohjatöistä muodostuneen oikeudenvastaisen tilan poistamista.

Helsingissä 26.5.2024

Håkan Lövdahl, puheenjohtaja
Malmin lentoaseman ystävät ry
info@malmiairport.fi

LIITTEET

Liite 1. Hallintopakkohakemus Uudenmaan ELY-keskukselle 25.3.2024

Liite 2. Täydennetty hallintopakkohakemus Uudenmaan ELY-keskukselle ja Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 4.4.2024

Liite 3. ELY-keskuksen päätös 23.4.2024 asiassa UUDELY/5907/2024 (a) ja valitusosoitus (b)

Liite 4. Faunatica oy, raportti 39/2016: Malmin lentokentän lepakkoselvitys 2016

Liite 5. Faunatica oy, raportti 49/2020: Helsingin Malmin kentän lepakkoselvitys 2020

Liite 6. Asikainen, Petri: Malmin lentokentän lepakkokartoitus 2015-2017

Liite 7. Blomberg, Anna S., Vasko, Ville, Salonen, Saku, Pētersons, Gunārs and Lilley, Thomas M.: "First record of a Nathusius' pipistrelle (*Pipistrellus nathusii*) overwintering at a latitude above 60°N" *Mammalia*, vol. 85, no. 1, 2021, pp. 74-78.

Liite 8. Blomberg, Anna: *A Palearctic Contribution to Bat Fungal Disease Puzzle - Environmental Factors, Host Communities, Overwintering Habitats and Climate Change Contribute to the Manifestation of White-nose Disease*. Väitöskirja, Turun yliopisto 2023, s. 7.